

SAVONIA

SEKSUAALIETIIKKA

Päivi Hoffrén

TtM. Lehtori, Savonia-amk

Seksuaalioikeudet

- **Seksuaalioikeudet** ovat universaaleja ihmisoikeuksia, jotka perustuvat kaikille ihmisyksilöille luonnostaan kuuluvaan vapauteen, arvokkuuteen ja tasavertaisuuteen. Koska terveys katsotaan perustavaksi ihmisoikeudeksi, tulee myös seksuaaliterveyden olla perusoikeus.

Yleistä seksuaalietiikasta

- Seksuaalietiikka on sovelletun etiikan laji, jossa käsitellään seksuaalisuuteen, sukupuolisuuteen, ihmissuhteisiin ja lisääntymiseen liittyviä kysymyksiä filosofisen etiikan keinoin.
- Siinä voidaan esimerkiksi selvittää, millainen toiminta seksuaalietiikka on väärin tai millä perustein voidaan/saa rajoittaa yksilön seksuaalikäyttäytymistä

Etiikka / Seksuaali etiikka

- Etiikka/seksuaali etiikka ei ole käskyjen antamista ja niiden noudattamista, se on sisäistettyä vastuun ottamista omista päätöksistä hankalissakin tilanteissa.
- Eettinen toiminta on tilannekohtaista, koska jokainen ihminen ja hänen olosuhteensa ovat aina erilaisia.

Eettiset periaatteet

- Itsemääräämisoikeus
- Koskemattomuus
- Luottamuksellisuus
- Asiakkaan etu
- Arvoneutraalisuus
- Ammatillisuus

Hyvät toimintatavat

- **Asiakassuhde:** huolehditaan siitä, että asiakkaan välinen suhde pysyy ammatillisena kaikissa tilanteissa
- **Tasapuolisuus:** kohdellaan kaikkia asiakkaita tasapuolisesti syrjimättä ketään etnisen alkuperän, aseman, sukupuolen, iän, uskonnon, vammaisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

Hyvät toimintatavat

- **Asiakaslähtöisyys:** huomioidaan aina asiakkaansa ikä ja kehitystaso sekä mahdolliset rajoitteet, jotka voivat johtua esimerkiksi kielitaidosta, kulttuuritaustasta, vammaisuudesta tai henkisistä kyvyistä.

Hyvät toimintatavat

- **Läpinäkyvyys:** Huolehditaan siitä, että asiakas ymmärtää käytettävien menetelmien ja käsitteiden merkityksen
- **Fyysinen kontakti:** selitetään aina asiakkaalle menetelmien toteutustapa ja tarpeellisuus. Tällaisten menetelmien käyttöön tarvitaan aina asiakkaan lupa.

Hyvät toimintatavat

- **Tietojen antaminen ja luottamuksen rajat:**
Seksuaalisuutta koskevia tietoja voi antaa asiakkaastaan tietoja eteenpäin ainoastaan tämän kirjallisella suostumuksella

Maahanmuuttajat ja seksuaalietiikka

- Miten huomioit maahanmuuttajien kanssa seksuaalietiikka?
- Mikä vaikuttaa seksuaalietiikkaan, kun työskentelet maahanmuuttajien kanssa?
 - Uskonto?
 - Vallitsevat käytänteet?
 - Suku?
 - Tieto?

Lähteitä

- <http://seksologinenseura.fi/index.cfm?sivu=38>
- <http://seksologinenseura.fi/index.cfm?sivu=56>
- World Medical Association Declaration of Helsinki (1964/1989)
World Health Organization Proposed International Guidelines for Biomedical Research Involving Human Subjects (1982)
- Seksuaalioikeuksien julistus
- (LIITE 1) julkaistiin Hongkongissa 1999 Seksologian maailmanjärjestön (WAS)
- maailmankongressissa. (World Association for Sexual Health (WAS) 1999.)

SAVONIA

www.savonia.fi